

Oikaisuvaatimus Pyöreisen tuulivoimahankkeen kaavoituksen käynnistämissopimuksesta/ LP

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 259
387/11.00.03/2025

Kaupunginhallitus on 18.8.2025 §:ssä 197 päättänyt kaavoituksen käynnistämissopimuksen käsittelystä sekä kaavan vireilletulosta Viitasaaren kaupungin lounaisosassa, Kantatie 77 ja Pyydysmäen väliselle alueelle (Pyöreisen tuulivoimahanke). LP on tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen, joka on saapunut kaupungin kirjaamoon 12.9.2025.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain 89 §:n mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisten viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä kunnan jäsen, että asianosainen itse eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Kuntalain 93 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Kuntalain 95 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginhallituksen pöytäkirja 18.8.2025 on asetettu yleisesti nähtäväksi 22.8.2025, jolloin kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon.

Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijänä on kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen keskeinen sisältö ja perustelut

Oikaisuvaatimuksen keskeinen sisältö liittyy valittajan vaatimukseen ja mielipiteeseen kumota kaupunginhallituksen 18.8.2015 § 197 päätös puutteellisesti valmisteltuna ja virheellisin argumentein perusteltuna. Valittaja huomauttaa, että perusteluina on käytetty julkisesti tuulivoimayhtiöiden sidonnaista lähdeaineistoa ja hankeyhtiöstä esitetty argumentointi on aivan liian yksipuolista. Valittaja vaatii, että alueesta on tehtävä YVA-menettely lähellä olevien muiden tuulivoimahankkeiden vuoksi sekä huomauttaa, että Viitasaaren kaupungin on vaadittava hankkeelle YVA-menettelyä. Valittaja on huolissaan luonnon muuttumisesta hankkeeseen liittyvien sähkölinjojen, laajojen kalliomurskauksien ja tiestön rakentamisen vuoksi. Luonto muuttuu valittajan mukaan hankkeen toteutuessa erityisesti ympäristön ja vesistöjen näkökulmasta. Valittaja on huolissaan alueen eläimistä ja luontoarvoista. Valittaja huomauttaa, että kuntapäätäjillä on selvitysvelvollisuus asioihin.

Lähdeaineisto tuulivoimaloista ja hankeyhtiöstä

Viitasaaren kaupunginhallitus on perustanut 18.8.2025 § 197 tehdyn päätöksensä viranomaisten ja hanketoimijan tuottamien aineistojen pohjalta, joita hanketoimija on esitellyt paikan päällä myös kyseisessä kokouksessa. Asia on valmisteltu hallintolain edellyttämällä tavalla

huolellisesti ja riittävien selvityksien pohjalta. Valmistelussa on varmistettu, että päätöksentekijöillä on ollut käytettävissään riittävät tiedot asian ratkaisemiseksi. Kaupunginhallituksen kokouksessa päätöksentekijöillä on ollut mahdollisuus esittää vielä lisäkysymyksiä paikalle olleille hanketoimijalle ja kaupungin viranomaisille.

Tietojen taustaselvitykset perustuvat riittävän laajoihin esiselvitysmateriaaleihin, joita hanketoimija voi tehdä potentiaalisista tuulivoimapuistoalueista ilman mitään lupakäsittelyä. Tuulivoimayhtiöt laativat usein myös vuokrasopimuksia maanomistajien kanssa jo ennen kaavoitusaloitetta tai kaavoituksen käynnistämissopimusta. Mikäli tuulivoimayhtiön kannalta hankealue on potentiaalinen ja maanvuokrasopimuksia on saatu laadittua, voi hankeyhtiö jättää kaavoitusaloitteen kuntaan. Lisäksi tässä vaiheessa hankeyhtiöllä on oikeus esittää YVA-menettelyä hankkeelleen, johon ELY-keskus antaa päätöksen.

Ympäristövaikutusten arviointi

Tuulivoimalahanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely), mikäli yksittäisten tuulivoimaloiden lukumäärä on vähintään 10 kappaletta, tai hankkeen kokonaisteho on vähintään 45 MW. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi lisäksi yksittäistapauksessa päättää, että YVA-menettelyä on sovellettava pienempään tuulivoimahankkeeseen tai sen muutokseen, jos hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) on antanut päätöksensä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Pyöreisen tuulivoimahankkeessa, jonka hanketoimijana toimii Elements Suomi Oy. Hankkeesta vastaava on toimittanut YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta YVA-menettelyn soveltamista koskevan päätöksen laatimista varten ELY-keskukselle. Keski-Suomen ELY-keskus on lisäksi pyytänyt hankkeesta lausunnot seuraavilta tahoilta: Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Metsähallitus ja Viitasaaren kaupunki. Lisäksi ennen päätöksen tekoa hankkeesta on pyydetty asiantuntijakommentit Keski-Suomen ELY-keskuksen eri asiantuntijoilta.

Lausunnoissa korostetaan erityisesti hankkeiden yhteisvaikutuksia ja niiden arviointia. Lausuntojen mukaan yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä on tutkittava, melu- ja välkevaikutuksia tarkasteltava huomioiden kaikki lähellä olevat tuulivoimahankkeet, vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön selvitettävä, sekä maisemaan ja asutukseen vaikuttavia tekijöitä arvioitava huolellisesti. Lisäksi lausunnoissa esitetään, että prosessin on oltava kokonaisuudessaan avoin ja läpinäkyvä, jossa osallisilla on vuorovaikutusmahdollisuus.

ELY-keskus vastaa vastineissaan, että yhteisvaikutusten tarkempi arvioiminen ei vaadi YVA-menettelyä. Muun muassa arkeologinen selvitys ja tarkempi vaikutusten arviointi tehdään kaavoituksen yhteydessä erillisselvityksenä, mikä ei ole sidoksissa YVA-menettelyyn. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että melun- ja välkkeen osalta asuin- ja loma-asutuksiin ei kohdistu ohjearvoja ylittäviä yhteisvaikutuksia, joiden tarkempi arvioiminen ei myöskään vaadi YVA-menettelyä. Alustavan näkymäalueanalyysin perusteella suurin osa näkymistä kohdistuu samoille alueille, kuin viereisten hankkeiden näkymäalueet. Ja avoin vuorovaikutuksen menettely toteutuu kaavoitusprosessin aikana samoin periaattein, kuin YVA-menettelyssä.

Näiden perusteluiden pohjalta ELY-keskus on päättänyt, että Elements Suomi Oy:n Pyöreisen tuulivoimahankkeeseen ei sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017).

Alueen vesistöt

Hankealue on pääosin tiheästi ojitettua metsätalousaluetta. Hankealueen itäosassa sijaitsevat Pyöreisen järvi ja Kaijanlampi, ja osin länsireunalla Pieni Havukkalampi ja Iso Havukkalampi. Hankealueen halki laskee kaksi puroa.

Tuulivoimaloiden perustusten, huoltotiestön ja voimajohtojen rakentamisen vaatimat maanmuokkaustyöt saattavat aiheuttaa välillisiä vaikutuksia alueen pintavesiin. Myös suoria vaikutuksia saattaa aiheutua esimerkiksi rakennettaessa tielinjoja tai voimajohtoja pienvesien, kuten pienten jokien tai purojen yli.

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse mahdollisille vesistövaikutuksille herkkiä kohteita, minkä takia pintavesiin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vähäiseksi. Tuulivoimapuiston pintavedet eivät laske suoraan hankealueen koillispuolen Hakovuori-Koljatin Natura-alueen kautta eikä vesiä kulkeudu suoraan Ylä-Keiteleen Natura-alueelle.

Tuulivoimapuiston rakentamisen aikana ei käytetä sellaisia aineita, jotka voisivat haitallisessa määrin liueta maaperään ja joutua valunnan kautta tai suoraan päästöinä vesistöihin. Ennakoimattomissa onnettomuustilanteissa vesistöjen pilaantumisriski on mahdollinen, mutta siihen varaudutaan asianmukaisin suojatoimin. Vesistövaikutuksia voidaan vähentää ja estää tehokkaasti huolellisella hankesuunnittelulla. Siten kokonaisuudessaan vaikutukset pintavesiin arvioidaan vähäisiksi, paikallisiksi ja lyhytkestoisiksi.

Pohjavesistön näkökulmasta hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat Huopanassa (2,1 km), Vuorilahdessa (n. 3 km) ja Karhuniemessä (n. 6 km).

Tuulivoimaloiden ja huoltoteiden rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan pohjaveden pilaantumisriskiä luokitelluille pohjavesialueille etäisyyksien takia. Tuulivoimahankkeen rakentamisen aikana alueella tehdään tavanomaista rakentamista, jolloin hankealueen pohjavesiin voi syntyä pieniä ja lyhytaikaisia vaikutuksia. Toiminnan aikana pohjavesivaikutuksia voi syntyä poikkeustilanteissa, esimerkiksi öljyvudon seurauksena. Alueella syntyvän pohjaveden määrä arvioidaan olevan vähäinen maaperän rakenteen takia. Asianmukaisella rakentamisella ja pohjavesien suojaustoimilla vaikutukset pohjavesiin jäävät kokonaisuudessaan pieniksi.

Hiekkajärvi sijaitsee varsinaisen hankealueen eteläpuolella, lähimmillään noin 350 metrin päässä suunnitellun hankealueen rajasta. Varsinaiset tuulivoimalat sijoittuvat huomattavasti kauemmas hankealueen rajasta.

Alueen virkistyskäyttö

Suunnitellun tuulivoimapuiston vaikutukset lähiympäristön asutukseen, viihtyvyyteen, elinoloihin ja virkistyskäyttöön ovat kokonaisuutena vähäisiä. Vaikutukset koostuvat rakentamisvaiheessa liikenne- ja meluvaikutuksista sekä maankäytön muutoksesta hankealueella. Toiminnan aikaiset vaikutukset koostuvat maisemavaikutuksista sekä melu- ja välkevaikutuksista. Tehdyn melumallinnuksen perusteella melutasot eivät

ylitä valtioneuvoston asettamia ohjearvoja hankealueen läheisyydessä olevien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Välkemallinnuksen perusteella välkettä voi vuodessa aiheutua noin 8 tuntia yhden hankealueen länsipuolella sijaitsevan asuinrakennuksen kohdalle Katajakankaalla. Vuositasolla välke on kuitenkin vähäistä. Maisemavaikutukset voivat heikentää asuinviihtyvyyttä, mutta vaikutukset ovat kokijasta riippuvaisia. Näkemäalueanalyysin mukaan maisemavaikutusten kuitenkin arvioidaan jäävän hyvin pieniksi lähimpien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Useimmille lähimmille asuin- ja lomarakennuksille voimat eivät näy lainkaan tai niistä näkyy vain hyvin pieni osa.

Tuulivoimapuisto ei estä alueella liikkumista eikä virkistyskäyttöä. Tuulivoimapuisto muuttaa kuitenkin alueen metsäistä ympäristöä ja maisemassa tapahtuvat muutokset sekä voimaloiden ääni, varjostus ja näkyminen voidaan kokea virkistyskäyttöä häiritseväksi. Näkemäalueanalyysin mukaan Koljatin luonnonsuojelualueelle ei kohdistu maisemavaikutuksia, yhtä hyvin suppeaa kohtaa lukuun ottamatta

Alueen eläimistö

Hankealueelta ei ole Lajitietokeskuksen mukaan havaintoja lepakoista, liito-oravista, saukoista tai viitasammakoista. Aluetta kuitenkin kartoitetaan hankkeen edetessä ja mahdolliset havainnot huomioidaan suunnittelussa. Suurpetohavaintoja on tarkasteltu Luonnonsuojelukeskuksen ylläpitämästä karttapalvelusta vuosilta 2017-2022, jonka aineistoon on koottu vuosittain kirjatut havainnot 10 x 10 km ruuduille, jotka antavat karkean käsityksen lajien esiintymisestä.

Alueen luontotyyppien ja niiden ekologisen tilan karkean tarkastelun perusteella direktiivilajeille (lepakko, viitasammakko, liito-orava tai saukko) sopivia elinympäristönkuvia esiintyy hankealueella niukasti ja niiden keskinäinen kytkytyneisyys vaikuttaa jo nykytilassa heikolta. Kaikkia maamme suurpetojalajeja on satunnaisesti havaittu hankealueella tai sen tuntumassa, mutta koska alue on tausta-aineistojen perusteella häiriöinen ja vesistöjen ympäröimä, vähentää se suurpetojen kannalta aluetta saalistukseen ja läpikulkuun. Alueen todetaan olevan merkitykseltään vähäinen suurpetojen elinpiirin osalta.

Ennen tuulivoimaloiden rakentamista alueen eläimistö selvitetään osana kaavoitusprosessia tehtävien luontoselvitysten yhteydessä, jolloin rakentamista ei aloiteta ilman alueen eläimistön nykytilan sekä luotodirektiivien liitteiden II ja IV mukaisten lajien, suurpetojen ja muiden suojeltavien lajien tarkempaa selvittämistä.

Tuulivoimaloista syntyy linnustovaikutuksia sekä rakentamisen että toiminnan aikana. Rakentamisen aikana merkittävimmät vaikutukset syntyvät elinympäristöjen muutoksista ja niiden laadun heikkenemisestä sekä rakentamisen aiheuttamista häiriötekijöistä, kuten melusta ja lisääntyvästä liikenteestä. Rakentamisen aikaiset häiriötekijät ovat pääosin lyhytaikaisia ja ohimeneviä, mutta elinympäristöjen muutokset jäävät pysyviksi ainakin tuulivoimaloiden toiminnan ajaksi. Tuulivoimaloiden toiminnan aikana syntyvä häiriö melusta, välkkeestä ja liikkeestä saattaa vaikuttaa osaan pesimälinnustosta häiritsevästi. Tuulivoimapuistojen muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten keskeisessä osassa on tietämys tarkasteltavan alueen kautta muuttavassa lajistossa, yksilömäärästä sekä lentokorkeuksista ja -reiteistä alueella. Hanke sijoittuu kurjen syksyisen päämuuttoreitin itäiseen reunaan.

Koska voimalamäärä on vähäinen, voidaan arvioida muuttolinnustoon kohdistuvat vaikutukset vähäisiksi. Vaikutuksia ei myöskään arvioida kohdistuvan tärkeisiin lintualueisiin suuren etäisyyden vuoksi. Ennen tuulivoimaloiden rakentamista alueen linnusto selvitetään osana kaavoitusprosessia tehtävien selvitysten yhteydessä. Kaavaprosessin yhteydessä tehdään selvitykset alueen pesimälinnustosta, muuttolinnustosta, pöllöistä, metsäkanalinnuista sekä päiväpetolinnuista.

Loppupäätelmä

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt väitteet puutteellisesti valmistelusta ja virheellisin argumentein perustellusta päätöksestä eivät pidä paikkaansa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 5 ja 6 §:n mukaisesti Keski-Suomen ELY-keskus toimii YVA-menettelyn yhteysviranomaisena ja päättää tarveharkinnasta, eikä Viitasaaren kaupungille ole toimivaltaa muuttaa päätöstä. Alueen luontoarvoja on alustavasti arvioitu YVA-tarveharkinnan yhteydessä. Prosessi jatkuu kaavoituksen yhteydessä tehtävillä erillisselvityksillä AKL 9 §:n mukaan.

Näihin perusteluihin viitaten Viitasaaren kaupunginhallituksen tekemä päätös on tehty kuntalain (410/2015) 90 §:ssä säädetyn toimivallan puitteissa eikä päätös siten ole lainvastainen. Oikaisuvaatimuksen ei näin ollen katsota antavan aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Oheismateriaali:

- Oikaisuvaatimus 12.9.2025/ LP

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa, puh. 040 152 7225, jukka.tuohimaa@viitasaari.fi, rakennusarkkitehti Riina Pietarila, 040 571 1865, riina.pietarila@viitasaari.fi

Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä esitetyn perusteiden.
Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Kunnallisvalitus
Toimenpiteet	Ote: Oikaisuvaatimuksen tekijä